

XXIX. ВРЪМЕ НА ЛЮДОВИКА XIV.

1701—1714—1715.

Единодържавие на Людовика XIV. Колберъ и покровителственна та система. Животъ тѣ въ кралскій дворъ. Списатели. Войни за Белгия. Навлизаніе въ Холандия. Първо и второ съединение. Ментенонъ и унищожение на Нантскій едиктъ. Испанско наследство. Трето съединение. Малборо и принцъ Евгений. Ослабваніе то на Франция. Промѣнение на английската политика. Утрехтскій миръ.

Единодържавие Людовиково. Колберъ. Кога умрѣлъ Мазарини, министри ти попитали краль тѣ, кому трѣбова отсега да прѣдставятъ работи ти. »Менѣ«, отговорилъ краль тѣ, за което министри ти се зачудили. Така той се натоварилъ самъ да управля и да реди всички ти работи на царштина та, и самъ зелъ да нагледва всички ти клонове на управление то. Съ трудове ти на негови ти прѣдшественици, а най-много на Ришеліе кралската власть въ Франция станала тако-речи неограничена. Людовикъ XIV съвсѣмъ се възползвалъ отъ тая власть и залегналъ да обиколи кралско то лице съ такъво величие, каквото до тогава не е бивало. (Той често обичалъ да повтаря: »L'état c'est moi« сир. »азъ съмъ държава та«). Той умѣлъ да си намѣри умни и вѣрни министри и войводи, които много помагали за слава та на негово то царованіе. Отъ тѣхъ пръвъ билъ Колберъ, когото Людовикъ поставилъ надъ финанции ти на държава та. Той на лице се виждалъ простакъ, нѣ билъ много работенъ, точенъ и ималъ практически умъ.

Колберъ най-много залегналъ за промишленостъ та. До тогава французи ти куповали най-скѣпи ти работи отъ други земи: отъ Венеция огледала, отъ Бохемия тантели и шарени книги, отъ Холандия сукно и платно, отъ Германия глиняни съдове и стьклени паници, отъ Англия памучни работи и стоманени нѣшта. Колберъ искалъ,